

Motion till riksdagen 2008/09:Sf375

av **Veronica Palm m.fl. (s)**

Utgiftsområde 8 Migrationspolitik, en möjligheternas politik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om svensk hållning i en tid av ökande migration.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör vara drivande för harmoniseringen av Europeiska unionens flyktingpolitik, vilken ska leda till ett mer rättssäkert och öppet system som värnar asylrätten och inte riskerar att leda till ett mer slutet Europa.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Frontex funktion måste diskuteras och utvärderas inom Europeiska unionen.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om agerande för placering av ett europeiskt, migrationspolitiskt stödkontor i Sverige.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en framgångsrik arbetskraftsmigration förutsätter bibehållen ordning och reda på arbetsmarknaden, med respekt för gällande villkor och kollektivavtal.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över lagstiftningen för att bättre komma åt de oseriösa arbetsgivarna.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de fackliga organisationernas möjlighet att medverka vid bedömning av behovet av arbetskraftsinvandring liksom bevakande av anställningstryggheten måste beaktas särskilt.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda på vilket sätt den nya instans- och processordningen fungerar i sin helhet.

Fel! Okänt namn på

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om översyn av de juridiska ombudens roll och funktion i asylprocessen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kostnaden för de juridiska ombuden.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tolkarnas roll i domstolsprocessen.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av begreppet inre väpnad konflikt.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en snar utvärdering av tillämpningen av den nya lagbestämmelsen om flyktingstatus baserad på förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en utbildningsåtgärd inom Migrationsverket bör genomföras med anledning av den nya lagstiftningen angående förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att närmare utreda hur flyktingmottagandet kan organiseras så att människors rätt och möjlighet till arbete blir central.²
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att länsstyrelsens uppdrag bör ses över och utvidgas till att få ytterligare mandat för en jämnare spridning av mottagandet över landets kommuner.²
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagen om eget boende (EBO) måste ses över.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer som kommer till Sverige som flyktingar bör ges ett personligt ombud som ger vägledning vad gäller boende, praktikförutsättningar och framtida arbetsmöjligheter.²
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Migrationsverket ska ansvara för information om möjligheter till arbete, utbildning, boende och skolor till barnen.²
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dagens schablonersättningssystem måste ses över för att bättre avspegla kommunernas verkliga kostnader.²
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av dagens ersättningssystem till individen.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mottagande av kvotflyktingar.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte införa försörjningskrav som förutsättning för familjeåterförening.

Fel! Okänt namn på

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att länsstyrelsernas ansvariga bör ges en förstärkt roll i kontakterna med berörda kommuner för att förbättra situationen för ensamkommande flyktingbarn.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ansvarig myndighet bör ges möjlighet att snabbare handlägga studerandevisering.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att finna en lösning på frågorna om sjukvård och studier men också andra viktiga funktioner för de barn som lever gömda.
27. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 8 Migration enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
Myndighetsprövning vid arbetskraftsinvandring till arbetsförmedlingen		-24 000
1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	90 218	
1:6 Offentligt biträde	93 255	29 000
1:1 Migrationsverket för information	2 053 510	20 000
Summa	5 899 313	-4 000

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 3 hänvisat till JuU.

² Yrkandena 15, 16 och 18–20 hänvisade till AU.

Motivering

Företeelsen migration, det vill säga att människor flyttar till andra länder för att söka sig ett bättre liv, är inte något nytt. Människor har genom historien alltid haft en inneboende kraft och vilja att förbättra sin levnadssituation, för sig själva, sina barn och familjer. Sverige har i början av 1900-talet varit ett utflyttarland där mer än en miljon människor sökte sig till Amerika för ett bättre liv. När sedan Sverige under en lång socialdemokratisk regeringsperiod byggde upp landet, förbättrade människors levnadsvillkor och när den ekonomiska tillväxten i vårt land ökade växte ökade istället antalet människor som kom till oss för att arbeta.

I efterdyningarna av andra världskriget rådde stor arbetskraftsbrist på den svenska arbetsmarknaden och genom stor arbetskraftsinvandring från bland annat forna Jugoslavien kunde Sverige, fortsätta att utveckla välfärden.

Sverige har också historiskt varit ett land dit människor har sökt sig för att få en fristad undan förföljelse och krig. Människor som har fått möjlighet att starta ett nytt liv, lärt sig språket och kommit ut på arbetsmarknaden. Vi socialdemokrater anser att Sverige har blivit ett rikare, öppnare och mer kulturellt berikat land med den mångfald som idag finns i Sverige. Vi socialdemokrater anser att migrationen öppnar många positiva möjligheter som vi måste slå vakt om.

För samtidigt som vi ser till de positiva effekterna av migration behöver vi motarbeta de problem som följer i dess spår. Exempel på detta är brottslighet, människohandel och många migranternas utsatthet och beroendeställning.

Sveriges roll i den globala migrationspolitiska debatten har varit betydelsefull. Många länder i världen har sett Sverige som ett föredöme vad gäller att utgöra skydd för människor som förföljs men också som en nation som i konflikter har kunnat utgöra medlare och på plats kunnat ge bistånd för att skydda och skapa bättre förutsättningar genom ett aktivt biståndsarbete. Sverige har också setts som ett möjligheternas land när det gäller kunna utvecklas.

Men bara för att det har varit så, är det inte självklart att det kommer att förbli så. Vår ambition är att Sverige även fortsättningsvis ska vara föredöme.

Den globala migrationen har många sidor. Många människor tvingas fly för att få skydd långt borta från tidigare hem och vänner. Andra migrerar för att söka förutsättningar för ett bättre liv och förutsättningar att utveckla sitt och sin familjs liv. I stora delar av västvärlden har skapats behov av arbetskraft som gör att nationer och arbetsgivare söker efter kompetens långt bortom de egna nationsgränserna.

För kriminella kretsar innebär migrationen en utveckling i form av handel med människor på ett sätt som tenderar att efterlikna den förhatliga slavmarknaden som funnits. Stor öppenhet, men också kraftfulla åtgärder mot de kriminella aktiviteter som följer i migrationens spår är viktiga förutsättningar.

Vi socialdemokrater vill bejaka den globala migrationen men också verka för en politik som motverkar kriminella inslag liksom den förföljelse som utgör skäl för att människor tvingas fly. Vi vill se en politik med stark förank-

Fel! Okänt namn på

ring i Sveriges riksdag men också hos medborgarna i hela landet. En bred politisk majoritet skapar förutsättning för att utveckla den svenska traditionen där migrationspolitik blir en möjligheternas politik.

En europeisk migrationspolitik

Inom Europeiska unionen genomförs nu en rad åtgärder för en harmoniserad migrationspolitik. Det är i grunden en riktig utveckling där Sverige varit pådrivande för en human flyktingpolitik. För de människor som kommer till Europa och söker asyl är det viktigt att de får samma behandling, samma rättigheter och skyldigheter oavsett i vilket land de kommer. Det övergripande målet måste vara att öka EU:s sammantagna kapacitet att ta emot asylsökande jämfört med i dag, och där den solidariska fördelningen mellan medlemsländerna måste förbättras.

Vi ser dock att de direktiv som nu diskuteras och beslutas går i en mer restriktiv riktning och vi anser att det är en utveckling Sverige bör motsätta sig. Därför riskerar också en harmoniserad flyktingpolitik att bli en stramare politik.

De gränsövervakningssystem, Frontex, som bland annat byggs upp vid Europas södra gräns pekar på en oroande utveckling. Frontex, har starkt ifrågasatts av många internationella organisationer utifrån rapporter om att rätten till asyl inte värnas. Vi socialdemokrater anser därför att Frontex bör utvärderas. Dess funktion måste diskuteras och utvärderas inom Europeiska unionen.

Riksdagens tidigare uttalanden måste därför ligga till grund för det svenska agerandet i de förhandlingar som förs för en ökad harmonisering av den europeiska flyktingpolitiken. Vi socialdemokrater anser att det är av stor vikt att Sverige är drivande för att harmoniseringen av Europeiska unionens flyktingpolitik ska leda till ett mer rättssäkert och mer öppet system som värnar asylrätten och inte riskerar att leda till ett mer slutet Europa. Jämfört med många andra länder har Sverige en human och rättssäker flyktingpolitik. Därför behöver vi också vara ledande för att denna gemensamma politik ska grunda sig på samma normer – vara solidarisk och human. Därför ställer sig vi socialdemokrater oss skeptiska till en gemensam flyktingpolitik till år 2010 med den utveckling och det innehåll vi nu ser.

Stödkontor

Inom ramen för det franska ordförandeskapet i EU finns nu långt framskridna planer om uppbyggande av ett Europeiskt stödkontor för medlemsstaterna vad gäller samordning av kompetensen inför en ökad harmonisering av migrationspolitiken. Då frågan är av den karaktären att ett snart beslut är att vänta från parlamentet via de direktiv som lagts fram för en harmonisering av migrationspolitiken, är det viktigt med ett snabbt och kraftfullt agerande från

svensk sida. Sverige har en god tradition av offensivt och humanitärt agerande inom det migrationspolitiska området, inte minst vad gäller asyl och flyktingpolitik. Sverige har även genomfört en stor reform i syfte att öka rättssäkerhet och transparens. Reformen har rönt internationellt intresse och skulle genom sin uppbyggnad och utveckling kunna utgöra en del i ett utvecklat stödkontor inom det migrationspolitiska området i Europa.

Sverige har också ett väl utbyggt Migrationsverk som kan utgöra en del i utvecklingen av ett stödkontor. Inför den harmonisering av migrationspolitiken som enligt planering skall ske 2010 är det av största vikt att regeringen skyndsamt agerar för en etablering av ett Europeiskt stödkontor för gemenskapen till Sverige.

Arbetskraftens ökande rörlighet

I världen kan idag pekats på en ökande cirkulation av arbetskraft. Sverige utgör inget undantag. Arbetskraftsinvandring är en stor tillgång för Sverige. Den skapar nya förutsättningar men också nya utmaningar. De positiva effekterna utgörs av ökade kontaktytor men också kompetensöverföring mellan individer och nationer. När människor söker sig hit skapas också möjligheter till nya jobb och företag. En ökad rörlighet kommer också att vara väsentlig för att utjämna och mildra effekterna av den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning. Alltså blir arbetskraftsmigrationen en naturlig del av en globaliserad värld. En väl fungerande arbetskraftsinvandring är viktig för svensk ekonomi och arbetsmarknad. Den ger ökade förutsättningar för att hantera arbetskraftsbrist inom olika branscher, bidra med nya kunskaper och utvidgar vårt globala kontaktnät.

En ökad arbetskraftsinvandring måste dock ske på ett sätt så att inte utvandringsländerna åderläts på kompetens för den nationella utvecklingen på såväl kort som på lång sikt.

En framgångsrik arbetskraftsmigration förutsätter bibehållen ordning och reda på arbetsmarknaden, med respekt för gällande villkor och kollektivavtal. Den svenska modellen med starka parter och kollektivavtalstecknande har visat sig stå starka i en internationell jämförelse.

Ett självklart och grundläggande krav för arbetstillstånd är att löner, anställningsvillkor, försäkringsskydd och övriga arbetsvillkor ligger på samma nivå som för yrket eller branschen i Sverige. Om inte det kravet möts, finns risk för att människor utnyttjas på arbetsmarknaden och att lönerna dumpas. I Sverige är det de fackliga organisationerna som har bäst kunskap om löner och anställningsvillkor. Det är därför viktigt att de ges reella möjligheter att yttra sig om och bevaka att löner och anställningsvillkor följs.

Exemplen där invandrad arbetskraft utnyttjas är tyvärr många. När vi välkomnar människor till Sverige, har vi också ansvar för att göra vad vi kan för att förhindra att de utnyttjas eller far illa. Tyvärr innebär det borgerliga lagförslaget som har lagts på riksdagens bord att migranternas utsatthet ökar,

Fel! Okänt namn på

eftersom arbetsgivaren i praktiken kommer att ha rätt att besluta om den enskildes arbetstillstånd.

För att stärka migranternas position så behövs någon form av prövning av rimligheten i företagets anställningsvillkor. Arbetskraftsinvandring får aldrig bli ett sätt att kringgå lagar och regler för att konkurrera med dumpade villkor. Här vill vi socialdemokrater se över lagstiftningen för att bättre komma åt de oseriösa arbetsgivarna. Detta bör ske i enlighet med de av EU-kommissionen framtagna förslagen. De fackliga organisationernas möjligheter att medverka vid bedömning av behovet av arbetskraftsinvandring liksom bevakande av anställningstryggheten måste särskilt beaktas. De förslag som lades fram av KAKI-utredningen har fortfarande hög relevans. Lönedumpning eller anställningar med försämrade anställningstrygghet eller otryggt försäkringsskydd måste förhindras. Regeringen måste säkerställa att det görs en verklig prövning av arbetsgivaren via Arbetsförmedlingen.

Asylprövningsprocessen

Den förändring av asylprövningsprocessen som Sverige genomfört har varit viktig för att öka legitimiteten och öppenheten. Ännu är det dock för tidigt att se alla effekter av den nya lagstiftningen. Trots det tvingas vi konstatera att många som erhåller negativa beslut i domstol går ”under jord” för att hålla sig undan verkställighet av avvisningsbeslut. Situationen är sådan att regeringen bör utreda vad som utgör grunderna för detta agerande och på vilket sätt den nya instans- och processordningen fungerar i dess helhet. En utredning är aviserad och delrapporter skall komma under året.

I regeringens uttalade uppdrag om översyn av den nya instans- och processordningen skall som första åtgärd ligga att se över frågan om de juridiska ombuden. Detta gäller dess roll men framför allt formerna för hur uppdraget som juridiskt ombud handläggs.

Vi socialdemokrater anser också att kostnaden för juridiska ombuden inte täcks i budgetpropositionen för 2009, utan en kraftig sänkning aviseras, och det anser vi är att skicka helt fel signaler till de människor som kommer till Sverige och söker asyl. Utlänningslagstiftningen ger tydligt alla människor som söker asyl rätt till ett juridiskt ombud, och att detta följs är viktigt för legitimiteten och rättsäkerheten i Sveriges asylsystem. Därför tillför vi 29 miljoner per år till budgetposten juridiska ombud.

I utvärderingen av NIPU bör även frågan om den tolkverksamhet som finns i processen tydliggöras vad gäller såväl upphandlingsförfarande som åtgärder, då feltolkningar gjorts så att enskild drabbas via utslag som uppkommit via feltolkning. Ett system med prövning av tolkens agerande vid feltolkning och eventuella påföljder vid feltolkning bör utredas.

Vi socialdemokrater vill se en snabbare utredning av den nya instans- och processordningen för att kunna ta ställning till kommande behov av översyn av såväl lagstiftning som processordning inom asylområdet. Vi har även hem-

ställt om en översyn av begreppet väpnad konflikt då detta i lagtekniskt hänseende fått en innebörd som inte ligger i linje med det synsätt som utgjorde grunden för det arbete som utredningen om översyn av utlänningslagstiftningen hade inför den nya instans och processordningen.

Likabehandling i asylprocessen

Den socialdemokratiska regeringen beslutade om en utvidgning av flyktingbegreppet under förra mandatperioden till att omfatta även förföljelse på grund av kön och det är nu viktigt att detta också följs i praktiken. Sådana praktiska detaljer som att den sökande erbjuds välja ett kvinnligt offentligt biträde och att det i de fall där mannen inte känner till de övergrepp hustrun utsatts för inte får förekomma gemensamma beslut i ärendet måste alltid fungera. Enstaka missar beträffande sådana saker kan få förödande konsekvenser. En utbildningssatsning med anledning av den nya lagstiftningen angående förföljelse på grund av kön och sexuell läggning bör därför ske inom Migrationsverket. Vi anser också att regeringen bör genomföra en snar utvärdering av tillämpningen av den nya lagbestämmelsen om flyktingstatus på grund av förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning.

Stöd för återvändande

Ett värdigt återvändande för de människor som får avslag på sin asylansökan är en central del i den svenska migrationspolitiken. Efter en, ibland plågsamt lång, prövning av de individuella skälen för uppehållstillstånd i Sverige får många ett negativt besked på sin prövning. Detta besked är för många svårt, men måste alltid följas upp av en god handläggning för ett värdigt återvändande. Erfarenheter och upplevelser av tiden i Sverige kan vara värdefulla i ett återvändande till ursprungslandet. Genom en rad stödinsatser kan det svenska samhället ge bättre förutsättningar för individer att möta de prövningar som då uppstår. Det frivilliga återvändandet bör därför premieras. Vi socialdemokrater är avvisande till att de som får avslag på sin asylansökan skall få ett ekonomiskt återetableringsstöd, enligt den modell som den borgerliga regeringen införde under förra året och vars belopp nu höjs. Det innebär att en vuxen kan få maximalt 30 000 kronor, ett barn 15 000 kronor och en familj kan få som mest 75 000 kronor. Vi anser att detta stöd inte fyller sitt syfte då det inte i första hand är pengar som gör att människor inte kan återvända till exempelvis Irak och Afghanistan, länder där det råder mycket svåra omständigheter.

I de fall där Migrationsverket genom aktivt arbete eller via handräckning från polis måste avvisa en person, måste detta ske på ett humant sätt. De etiska regler som finns för Migrationsverket och polisen måste följas vid hantering av de många gånger känsliga lägen som en avvisning innebär.

Fel! Okänt namn på

Eventuella uppmärksammade avsteg måste utredas och hanteras utifrån uppställda regelsystem.

Inom EU förs nu frågan upp om återtagandeavtal med ursprungsländer. Sverige har också nationellt vidtagit liknande initiativ. Avtalen ger ursprungsländer liksom transitländer kompensatoriska villkor för mottagande av återvändare men också stöd för ett aktivt arbete för att minimera grunderna till migrationsströmmar. Vi anser det dock vara av största vikt att dessa överenskommelser inte får sådana konsekvenser att de minimerar människors möjlighet att söka skydd enligt gällande konventioner.

Ett värdigt mottagande

Flyktingmottagandet är inte jämnt fördelat över Sverige. Ett antal kommuner i landet har tagit ett väldigt stort ansvar medan andra intagit en minst sagt avhållsam hållning. Storstadskommuner som Malmö, Göteborg och Södertälje tar emot många flyktingar varje år. Ett fåtal kommuner tar inte emot några flyktingar alls, medan många kommuner har beredskap för att ta emot fler människor än dem som faktiskt kommer. Det är naturligt att människor söker sig till kommuner där de har släktingar, vänner eller andra landsmän. Dessvärre kan inte de populära kommunerna med hög andel inflyttare klara bostäder, jobb och kvalitativ utbildning för barnen. Trycket är för hårt, med arbetslöshet, trångboddhet och brister i skolgången som följd. Därför ska alla Sveriges kommuner kunna ta emot flyktingar. Flyktingmottagandet i Sverige behöver utvecklas, med den självklara utgångspunkten att alla ska ges en reell chans till egen försörjning och att bli en aktiv del i samhället.

Vi vill närmare utreda hur flyktingmottagandet kan organiseras så att människors rätt och möjlighet till arbete blir central. En idé är att de som bedöms ha asylskäl tidigt – efter migrationsverkets inledande bedömning – bör få en fördjupad samhällsinformation om möjligheterna till arbete, utbildning och boende i Sverige. Migrationsverket bör ges uppdraget att ansvara för den inledande informationen, där alla landets kommuner ska ha chansen att presentera vad de kan erbjuda i form av arbete, utbildning, boende och skolor till barnen. För att utveckla denna inledande information och kontakt avsätter vi 20 miljoner kronor till Migrationsverket.

Det uppdrag som regeringen lagt på landets länsstyrelser har gjort att en ökad nationell diskussion har skapats. Detta länsstyrelseuppdrag finns skäl att se över och utvidga så att länsstyrelserna får ytterligare mandat att åstadkomma ett jämnare mottagande bland landets kommuner. Det finns nu underlag för en ordentlig analys av boendeformerna under såväl prövotiden som den inledande tiden efter beslut i uppehållstillståndsfrågan. Lagen om eget boende (EBO) måste ses över. Vi socialdemokrater har lyft fram en rad förslag för att möta den oro som kommunerna signalerar. Så snart en person beviljats permanent uppehållstillstånd ska den enskildes personliga situation och familjeförhållanden samt utbildnings- och yrkeserfarenhet kartläggas och matchas mot vad Sverige har att erbjuda. Det här handlar om att på olika sätt

skapa ett värdigt mottagande och därmed underlätta för den enskilde att finna boende och möjligheter till egen försörjning. Därför vill vi också analysera möjligheterna att de flyktingar som kommer till Sverige ska kunna ges ett personligt ombud som kan erbjuda vägledning vad gäller boende, praktikförutsättningar och framtida arbetsmöjligheter.

Svenska för invandrare (SFI) måste göras mera flexibel, individanpassad och kunna kombineras med arbete.

Ett väl fungerande flyktingmottagande förutsätter att alla kommuner tar ansvar. Dagens schablonersättningssystem måste ses över för att bättre avspeglar kommunernas verkliga kostnader. Den dagensättning som ges idag har under många år i stort sett legat stilla. Detta trots den övriga ekonomiska utvecklingen i samhället. För många innebär ersättningen svårigheter klara de allra rimligaste kraven på livsföring. Regeringen bör därför göra en översyn av dagens ersättningssystem till individen.

För att stödja de kommuner som under de senaste åren har tagit en stor del av ansvaret i flyktingpolitiken vill som en engångsåtgärd införa en solidaritetsbonus. De kommuner som har haft den tuffaste belastningen socialt och ekonomiskt är de kommuner som tagit emot flest flyktingar i eget boende. I avvaktan på ett helt nytt system för flyktingmottagandet i Sverige vill vi socialdemokrater ge en särskilt solidaritetsbonus till dessa kommuner för 2009. Till utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet avsätts därför 500 miljoner kronor till solidaritetsbonus för alla kommuner som tagit emot flyktingar i eget boende de senaste tre åren.

Kvotflyktingar

Sveriges arbete inom ramen för vidarebosättning har varit viktigt. Under senare år har antalet kvotuttagningar ökat något vilket är positivt. Vi socialdemokrater ser att en ytterligare utökning kan utgöra ett sätt att möta de önskemål som UNHCR har men också vara en signal till övriga stater för ett ökat kvotflyktingmottagande.

De personer som UNHCR anser vara i behov av skydd utgör de kanske mest utsatta i de regioner där oroligheter pågår.

Anhöriginvandring

En stor del av den totala invandringen till Sverige utgörs av anhöriginvandring. Idag omfattas makar, sambopar, registrerade partner samt barn under 18 år av reglerna om familjeanknytning. Därutöver kan i undantagsfall, nära anhörig över 18 år, när man bott tillsammans i hemlandet, (så kallad hushållsgemenskap) få uppehållstillstånd. Vi ser ingen anledning idag till att ändra de reglerna. För många som sökt asyl i Sverige och som erhållit uppehållstillstånd innebär återförening med nära och kära en viktig del i integrationspro-

Fel! Okänt namn på

cessen. Vi socialdemokrater oroas därför över de signaler som idag kommer från regeringspartierna om att införa försörjningskrav som förutsättning för återförening. Inte minst ur ett barnperspektiv är regeringens förslag helt förkastligt.

Vi tycker att personer med uppehållstillstånd i Sverige ska ha möjlighet att leva tillsammans med sin make/maka, och sina minderåriga barn. Inte minst handlar det om barnens rätt att få leva med sina föräldrar, vilket gör att ett beslut som säger något annat står i strid med FN:s barnkonvention. Ett inrättande av det föreslagna försörjningskravet löper risk att vara kontraproduktivt och motverka integration men framförallt är det ur humanitära skäl förkastligt att de personer som tenderar att stå längst ifrån arbetsmarknaden och möjlighet till försörjning skall straffas genom att förvägras återförening med exempelvis fru och barn.

Ensamkommande barn

Många barn kommer idag till Sverige utan ordinarie vårdnadshavare. Dessa ”ensamkommande barn” är ofta väldigt utsatta och kräver speciell omtanke. De åtgärder som vidtagits för att skapa bra mottagningsförhållanden i såväl de så kallade mottagningskommunerna som i de kommuner där barnen senare placeras har visat sig vara otillräckliga. Precis som vad gäller mottagningsssystemet i stort är det vissa kommuner som visar en stor avoghet mot att ta emot ”ensamkommande barn” och skapar härigenom ett ökat tryck på övriga kommuner.

De informella åtgärder i form av att migrationsverket i sina externa informationer pekar ut kommuner som inte är villiga att ta emot barn är en allt för primitiv åtgärd. Länsstyrelsernas ansvariga bör ges en förstärkt roll i kontakterna med berörda kommuner för att förbättra situationen.

Studerandeinvandring

Många ungdomar söker sig till Sverige för att genomföra sina högre studier vid universitet och högskolor. På samma sätt är det många svenska ungdomar som söker sig till andra länder för att få utbildning men också livslånga erfarenheter inför sitt framtida yrkesverksamma liv.

Denna utveckling och erfarenhetsutbyte är positiv och en möjlighet till utveckling av kontakter mellan individer men också mellan nationer och näringsliv.

Ett stort problem uppstår dock årligen när det gäller att utfärda visering för många studenter. Genom den handläggning som idag sker är det många studeranden som inte får klarhet i möjligheten att studera i Sverige och som härigenom söker utbildning i andra länder eller som lämnar sin studieväg.

Regeringen bör vidta åtgärder så att ansvarig myndighet ges möjlighet att snabbare handlägga studerandevicering och härigenom skapa den öppenhet i studiesystemen som kan utveckla kontaktnäten för ett ökat erfarenhetsutbyte.

Papperslösa

Idag finns i Sverige ett stort antal människor som benämns papperslösa. Det handlar om personer och hela familjer som stannat kvar efter avslutad asylprövning men också personer som kommit till Sverige utan att göra ansökan om uppehållstillstånd. Genom att befinna sig i landet utan erforderliga tillstånd utsätts gruppen ofta för kränkningar och övergrepp. Vi kan aldrig acceptera att en grupp i samhället lever och behandlas såsom de vore rättslösa. Samtidigt innebär de regler som gäller för invandring till Sverige ett närapå olösligt dilemma i förhållande till de som befinner sig i landet utan tillstånd.

För barn, som ofta utan egen möjlighet att påverka sin situation, är förhållandet extra svårt. De initiativ som vidtagits för att finna lösning på sjukvårdsfrågan, studier men också andra viktiga funktioner har varit otillräckliga. Lösningar har ofta skapats inom ramen för den kommunala kompetensen och inneburit olikheter över landet.

Ingen människa i Sverige skall nekas nödvändig vård. Regeringen bör därför ta initiativ till en nationell lösning av sjukvårdsfrågan för gruppen papperslösa. Detta bör gälla såväl möjligheterna till vård liksom de eventuella avgifter som skall gälla. Vi vill i detta arbeta prioritera att de barn, som lever gömda, och vars föräldrar inte varit inne i en asylprocess, får vård i samma omfattning som andra barn i dagens Sverige.

För många människor i världen utgör Europa och Sverige en dröm om förbättrade livsvillkor. Många söker sig därför hit för att söka arbete och inkomst för att utveckla sitt och sin familjs liv. För många innebär kontakten med det nya livet att man möter en arbetsmarknad som kränker och exploaterar individen.

Inom EU bereds nu en lagstiftning som kraftfullt markerar mot de arbetsgivare som på felaktiga grunder anställer och utnyttjar invandrad arbetskraft. Den svenska regeringens hållning i frågan har varit avvaktande med hänvisning till nationell lagstiftning. Men Sverige måste erkänna att den nationella lagstiftningen inte kunnat klara ut de missförhållanden som också finns inom den egna nationen.

Regeringen bör därför aktivt verka för att den inom EU föreslagna lagstiftningen mot arbetsgivare som illegalt anställer arbetskraft och som kränker, diskriminerar och försvårar konkurrensituationen kan lagföras på ett mera effektivt sätt.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 2 oktober 2008

Veronica Palm (s)

Ronny Olander (s)

Kurt Kvarnström (s)

Matilda Ernkrans (s)

Magdalena Streiffert (s)

Siw Wittgren-Ahl (s)

Göte Wahlström (s)

Jasenko Omanovic (s)